

FROM ECCE TO FACO

Strahil Gazepov

Faculty of Medicine, University "Goce Delcev" Shtip, Republic of N. Macedonia,
gazepovstrahil@gmail.com

Alen Gorgiev

Clinical hospital, Shtip, Republic of N. Macedonia,

Slavena Stoykova

Medical faculty, University "St.Kliment Ohridski" Sofia, Bulgaria

Abstract: In the period from 1999 to 2019, the eye department at the Clinical Hospital in Shtip is taking a serious step towards applying the most modern working protocols on the one hand and introducing new, modern methods for treating patients. It can be rightly said that in this period of time a step is taken in the application of modern ophthalmology. Prior to 1999, the cataract was operated on by the method of ICCE and the cornea was sewn with threads of bio-material that we had prepared on our own. In our department we had about 20 patients with ulcers and iridocyclitis and if I remember that period the main treatment was subconjunctival drug application.

In 2001/2002 part of the ward was renovated and mainly renovated the operating room which we had previously shared with our colleagues at ENT and finally in 2002 we received two operating rooms only in the eye department one for cataract surgery and a smaller one for small interventions. From that moment on, conditions have emerged for the introduction of ECCE as a method of choice in cataract treatment. Access to the equipment is completed and the instrument and with the help of the Clinic for Eye Diseases in Skopje will be the first ECCE to be started in 2004 by Dr. Zlatko Arnaudov. During this time the eye department will be regularly assisted by Dr. Karolina Blazevska Buzarovska, Dr. Violeta D. Josifovska and Dr. Dejan from Prilep. At this moment I would like to thank my colleagues for the unselfish help and patience they have put in to teach us to operate on our own in Shtip. So in the distant 2005, the first ECCE was done by a home doctor and immediately after that the method became routine by all eye doctors. But collaboration with the Skopje Eye Disease Clinic does not stop there and soon, trabantrabeculotomy will be introduced as a method of treating glaucoma patients by Dr. Kaolina B. Blazevska.

In the period of 2009/2011 the eye department is intensively equipped with the help of the Ministry of Health and by donations so on 24.10.2011 the first faco cataract surgery will be performed by Dr. Dejan Stavrik. Soon afterwards, Prof. Stefanovik from Belgrade comes to Belgrade as an educator and with his enormous help we begin to become independent in the challenge called Chaco Operations. Soon after completing the training at the Tokuda Hospital in Sofia, Dr. Alek Topov will come as an educator who will come to Shtip for a longer period of time and will help a lot in our independence as a cataract surgeon.

At that time, Dr. Polidovitz from New Jersey, USA, will be the guest of the Eye Department, who will also donate a Facos and Lomb Millennium and very fine instrumentation in addition to operating with us.

Next year 2014 and in 2015 more eye-popping guests will be more US operators from Sand Lake City.

Keywords: Cataract, development, Shtip, modern working protocols

ОД ЕЦЕ ДО ФАКО

Страхил Газепов

Медицински факултет, Универзитет "Гоце Делчев" Штип, С. Македонија,
gazepovstrahil@gmail.com

Ален Горгиев

Клиничка болница Штип, С. Македонија

Славена Стојкова

Медицински факултет, Универзитет "Свети Климент Охридски" Софија, Бугарија

Резиме: Во периодот од 1999 до 2019 год на очното одделение при клиничката болница во Штип се случува сериозен исчекор во поглед на примена на најсовремените протоколи за работа од една страна и воведување на нови, современи методи за лекување на пациентите.

Со право може да се каже дека во овој временски период се фака чекор во примена на модерната офталмологија.

Пред 1999 год на очното одделение катарактата се оперираше со методата на илце и корнеата се шиеше со конци од био материјал кој сами ги препариравме. На одделение имавме по 20 тина пациенти со улкуси и иридоциклити и ако се секавам тој период главно лекувањето беше со ствање на субкојуктивални апликации на лековите. Во периодот 2001/2002 год се реновира дел од одделението и главно се реновираат операционите сала кој патем претходно ја делевме со колегите од ОРЛ и конечно во 2002 година добиваме две операциони сали само на очни одделение една за катарактална хирургија и помала сала за мали интервенции. Од тој момент се створени услови за воведување на елце како метода на избор во лекувањето на катаракта. Се пристапува кон доопремување на апаратурата и инструментариумот и со стручна помош на Клиниката за очни болести во Скопје се направи првото ЕЦЦЕ на почеток на 2004 година од Др.Златко Арнаудов. Во тој временски период на очното одделение редовно ке доаѓаат и Др Каролина Блажевска Бужаровска, Др Виолета Бучковска, Др Тања Јосифовска и Др Дејан од Прилеп. Во овој миг сакам да им заблагодарам на колегите за несебичната помош и трпение кое го вложија за да не научат да оперираме самостојно во Штип. Така во далечната 2005 година се прави првото ЕЦЦЕ од домашен лекар и веднаш потоа таа метода станува рутинска од сите лекари на очното одделение.

Но соработката со клиниката за очни болести во Скопје не престанува па набрзо и трепанотрабекулектомијата ке биде воведена како метода на лекување на глаукомните болни од страна на Др Каолина Б.Блажевска. Во периодот на 2009/2011 очното одделение интензивно се опремува со помош на Министерството за Здравствени и од донации па така на 24.10.2011 год ке е направи првото фако операција на катаракта од страна на Др Дејан Ставриќ. Набрзо потоа на Очното одделение доаѓа Проф.Стефановиќ од Белград како едукатор и со негова огромна помош почнуваме да се осамостојуваме во предизвикот наречен Фако операции. Набрзо потоа по завршувањето на обуките во Токуда хоспитал во Софија како едукатор ке дојде Др Алек Топов кој подолг временски период ке доаѓа во Штип и ке помогне многу во наше осамостојување како катарактални хирурзи. Тој ке ја направи и првата витреоретинална опрација.

Во тој период гост на Очно одделение ке биде Др Полидовиќ од Нју Дјерси САД кој покрај тоа што ке оперира со нас ке донира и фако апарат Милениум на бауш и ломб и многу ситен инструментариум.

Следната Година 2014 и во 2015 на повеќе наврати гости на очното одделение ке бидат повеќе оператори од САД од Сенд лејк Сити.

Клучни зборови: Катаракта, развој, Штип, современи протоколи за работа

1. ЦЕЛ НА ТРУДОТ

Оперирани пациенти по методата ЕЦЦЕ во периодот од 2004-2006 споредени со пациентите оперирани по методата на ФАКО како метода на избор и конверзијата од ЕЦЦЕ кон ФАКО прикажана во период од 6 години.

2. МАТЕРИЈАЛИ И МЕТОДИ

Во периодот од 2004-2006 год.од ЕЦЦЕ се оперирани 529 пациенти, и тоа 126 во 2004 година, 220 во 2005 година и 183 во 2006 година.(Табела бр.1) Понатаму во периодот од 2014 година до 2016 година ист период од 3 години по методата ФАКО се направени 760 операции и тоа 284 во 2014 година 151 во 2015 година и 325 во 2016 година(Табела бр.2). Според анализите заклучно со 2018 година се направени 1745 фако операции (табела бр.3).

3. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Табела бр.1(Оперирани пациенти по методот на ЕЦЦЕ од 2004 до 2006 год.)

	ЕЦЦЕ	
2004	2005	2006
126	220	183

Табела бр.2(Оперирани пациенти по методот на ФАКО од 2014 до 2016 год.)

ФАКО	2014	2015	2016
вкупно	284	151	325

Табела бр.3(Вкупно оперирани пациенти по методот на ЕЦЦЕ и ФАКО заклучно со 2018)

2014/2018	ЕЦЦЕ	фако
вкупно	304	1745

4. ЗАКЛУЧОК

Во 2004 година во Очното одделение при клиничката болница во Штип е направена првата операција на ЕЦЦЕ со што се отпочнува со модерниот развој. Во 2011 год е направена првата ФАКО операција а периодот од 2012 до 2018 е период на конверзија од една во друга метода. Со напредување на медицинската технологија класичниот метод на екстракапуларна екстракција на леќа се помалку се применува и се заменува со модерната микрохирургија на факоемулзификација. Оваа истражување јасно ја покажува конверзијата на оперираните болни од катаракта од ЕЦЦЕ во факоемулзификација. Од ова иследување може да се заклучи дека трендот на оперирани пациенти со факоемулзификација сеуште ќе се зголемува се до моментот на целосно оперирање на пациентите со фако метода.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Cupak, K., et all (2015) Oftalmologija, pp. 462-468
 Janev, K., (2002) Општа офталмологија, стр.328-329
 Kanski, J.J., (2016) Clinical ophthalmology: a systematic approach. 5th ed.; pp. 170-174
 Petkova I., (2012) Hirurgija na macula pp 96-111
 Sivkova N., (2011) Odlepvane na retinata pp 74-87
 Voinov L., (2002) Dijagnostiki;ki moznosti na karakteristikite na subretinalnata te;nost pri regmatogeno odlepuvane na retinata I proliferativna vitreoretinopatija .Disrtacionen trud za naucen stepen DM Sofija
 Оперативен дневник 2014/2018 Офталмолошко одделение-Клиничка болница Штип
 Одделенски дневник 2014/2018 Офталмолошко одделение-Клиничка болница Штип
 Мој Термин 2014/2018
<https://emedicine.medscape.com>
 Историја на болест
<https://eyewiki.org/Cataract> October 21, 2019
 Kanski, J.J., (2016) Clinical ophthalmology: a systematic approach. 8th ed.; pp. 270-295
 Cupak, K., (1990) Katarakta, pp 67-69